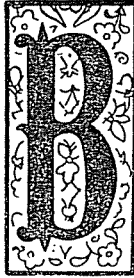

Mûsikî

EĞİTİMCİ GÖZÜYLE

Liselerimizde hafif batı müziği yarışması

Sabri AKDENİZ

ugünedeyin okullarımızda ya da okul dışında bir Türk musıkisi yarışması yapıldığını hatırlamıyoruz. Demek ki kimsenin aklına gelmemiş; oysa en tabii davranış, ilkönce düşünülmesi gereken, okullarımızda kendi musıkî sanatımızın yarışmasını düzenlemek değil mi?. **Düşününüz bir kez. Bir Almanın, bir Fransızın, İngilizin, Amerikalının, Rus'un aklına okullarında Türk musıkisi veya herhangi bir başka ülkenin musıkisinin yarışmasını yaptırmak gelir mi? Bir sivri akıllı çıkafta böyle bir teklif atsa kendini «DELI» diye tımarhaneye tıkarlar! Ancak kendi kendinden kaçan Türk milleti aydınları içinde bu davranışlar artık pek çoklarıncı yadırganmaz olmuştur.**

Hafif Batı Musıkisi yarışması açan MİLLİYET gazetesi yöneticilerini kötü niyetlilikle suçlamamız mümkün değildir; ayrıca böyle bir suçlama hem yersiz, hem de çirkin olur sanırım. Ancak kişinin aklına bir sıra sorular geliyor: Bir Türk musıkisi yarışması değil de hafif Batı musıkisi yarışması açmaktan gaye nedir, ne olabilir? Acaba bu musıkî türünü bütün Türk gençliğine benimsetmek mi istiyorlar? gayeleri bu ise bazı çevrelerde, özellikle SOSYETİK diye anılan çevrelerde, hastalık halini alan ve bir takım sapıklıklarla da birleşen bu batı piyasa musıkisini Türk milletinin öz malı imiş gibi yeni yetişenlere, ruhi baskılarla benimsetmekte, böylece onu kendi öz musıkisini bırakmağa zorlamaktan millet için ne gibi faydalar bekleniyor? Onlara ve daha pek çoklarını bu küçültücü olduğu ölçüde hastalıklar davranışa iten, bilinç aydınlığında veya bilinç altı etkenler ne olabilir? Türk okullarında kendi öz musıkî yerine yabancı milletlerin musıkilerinin yarışmasını düzenlemenin (yaptırmanın) gençliğe ve millete bir takım kötülükleri, zararları dokunabileceğini hiç düşünmüyor, akıllarına getirmiyorlar mı? Bir Türk musıkisi yarışması açmağa neden düşünemiyor ya da istemiyorlar? Millî Eğitim Bakanlığı neden böyle bir yarışmağa müsaade ediyor? Bakanlık ne fayda umuyor bu yarışmadan? Bir sakınca görmüyor mu? yoksa Bakanlıktaki yetki-

lilerden hiçbiri konu üstüne eğilmek gereğini gösterenler çıkıyor mu, çıkmıyor mu? Sorularımızı daha da arttırabiliriz ama bu kadarı okurlarımızı konu üstünde düşündürmek için yeter sanırım.

Yurdumuzda, kendilerine **AYDIN, İLERİCİ** diyen çevrelerde ötedenberi bir Türk musikisi düşmanlığı, bazılarınca anlamadan, bir Batı musikisi hayranlığı vardır. Batı musikisi hayranlığı ya da onu anlar, sever görünmek **AYDIN, İLERİCİ** sayılmanın ölçülerinden biri haline getirilmiştir. Size «Hangisi üstündür?» diye sorarlar. Böyle bir soru ile tartışmaya girişmek konuyu daha baştan yanlış ele almak, çıkmaza sürmek demektir. Onlara göre Batı musikisi yüksek, ileri Türk musikisi ilkel, geridir. Oysa, gerçek iki musiki sanatı arasında bir mukayese zemin ve imkânı olmadığıdır. Her iki musiki de çok işlenmiş ve incelenmiş iki ayrı sanattır. Üstelik öyle görülüyor ki Türk musikisi bugün Batı musikisinden daha geniş işleme imkânlarına sahip olabilir. Ancak, dediğim gibi, bu iki musiki sanatını, hangisi üstündür, diye karşılaştırmaya kalkışmak yanlış tutumdur ve bizi herhangi çıkar bir yola, verimli bir sonuca götürmez. Türk musikisi ister iyi ister kötü, ister ilkel, ister incelenmiş olsun, bizim kendi öz musikimiz, öz sanatımızdır; bundan ötürüdür ki bizim için bütün öteki milletlerin musikilerinin üstünde bir önem taşır. Her millet duygu ve düşüncelerini kendi özel havalariyle anlatırlar. Bu kalp ve gerçekleri kirabolurlar, şüphesiz, ama onların kırılmasıyla çıkan yeni örnekler de kendi yeni sanat biçimleri ve kalıpları olur, başka ülkelerden ithal malı olmaz. Bir milletin duygu, düşünce ve izlenimlerini başka milletlerden aldığı örneklerle benzeterek, onların kalıpları içinde anlatmaya kalkışması, ne ölçüde başarılı olursa olsun, taklitçilikten öteye geçemez. Hele onlar gibi düşünmeğe, düymağa, davranmağa çabalamak kısır oluktan başka gülünçtür de. Türk milleti bu hatayı, ne yazık ki birkaç kere işlemiş ve cezasını da ağır, anlatılamayacak kadar ağır bir biçimde çekegelmiştir.

Bugün binlerce yurttaşımızın özbenliğimize yabancılaşmış,

binlerce gencin de yabancılaşmak yolunda olması nedeninin, **AYDINLARIMIZ**'ın benimsedikleri değer ölçülerinde, tutum, yönelti ve davranışlarıyla yarattıkları bu ortamda olduğu artık açıkça görülüyor. Bunda şaşılacak bir yön yoktur: Ektiğimizi biçiyoruz!

Ökullarımızda, 12-18 yaşında gençlerimiz arasında yabancı musiki yarışması açmanın, yukarıda belirtmeğe çalıştıklarım dışında, daha başka, eğitim bakımından, görmezlikten gelinemiyecek bir takım sakıncaları vardır. Çocuklarımızın şahsiyet ve karakterlerinin teşekkülünde bu davranışın çok yıkıcı etkileri olduğu sü götürmez bir eğraktır. Bu yıkıcılıkta bazı gazete ve dergilerin, bu arada **MİLLİYET**'in musiki ile ilgili günlük yayınları da kendi paylarına düşeni fazlasıyla yapmaktadırlar.

Erginlik çağında, genellikle 11-18 yaşları arasındaki gençlerin, erginlerin birer ülkü-kışı'leri olur. Ergin onu çok beğenir, herkesten üstün bilir; ona hayrandır ve ona benzemek için uğraşır, didirir. Bir başka deyişle, en büyük ülküsü o ülkü-kışıye benzemektir. Genç bu ülkü-kışıyi çevresinden, yakınları, tanıdıkları arasından, hiç görüp tanımadığı kişiler, yazarlar, sanatçılar, ilim adamları v.b. arasından seçebilir. Kimi erginin ülkü-kışısi babası, teyzesi, kendinden 5-10 yaş büyük kardeşi, mahallenin kabadayısı, köyün yetiştirdiği seçkin birisi, yahut hiç yüzünü görmediği bir millet büyüğü, şarkıcı, sporcu, yazar, v.b. dir. Ancak erginin ülkü-kışısinin kendi milletinin için, kendi toplumunun ferdleri arasından seçmesi gerek onun ruh sağlığı gerekse toplum yapısının sağlığı bakımından büyük, çok büyük bir önem taşımaktadır. Başka toplum ve milletlerin tanınmış, ünlü kişilerini ülkü-kışı edinmeleri ve onları bu davranışa iten eğitim ortamı hem ferd, hem de toplum sağlığı bakımından bozuk, hastalıklı, topluma çözüntü (disorganization) mikrobi bulaştıran bir ortamdır. Bu ortamda kendi toplumumuza, milletimize ve millî ülkülerimize yabancılaşma oluşumu bir erginden ötekine, bulaşıcı bir hastalık gibi hızla yayılır, gerçekten yabancılaşan gençlerin sayısı durmadan

gittikçe hızlanarak artar. Öte yandan bir takım gazetelerde **GÜNÜN ŞARKICISI, HAFTANIN EN ÇOK BEĞENİLEN ŞARKILARI, YILIN ŞARKICISI, v.b.** gibi bir takım Amerikan, Fransız v.b. piyasa türkülerinin, üstelik yabancı dille yayınlanması veya adlarının verilmesi, yabancı şarkıcılarının Türkiyede günün sanatçıları diye gösterilmesi hastalığı daha da bulaşıcı duruma getirmekte, yeni yetişen gençlerde yabancılaşmağı iyice hızlandırmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Türk çocuğu yetiştirmekle sorumludur. Okullarımızın birinci görevi ve vazifesi de bütün özellikleriyle çocuklarımızı bizim kendi öz çocuklarımız olarak yetiştirmek, onları birer Türk insanı yapmaktır. Bu da ancak onlar üstünde Türk örneği, kendi inanç, töre ve sanat anlayış ve zevkimize uygun etkiler yapmakla mümkündür. Ancak böylece Türk gibi düşünüp duyma ve davranmasını öğrenebilirler. Gazeteler modaya, ortama uyarak, üstünde hiç durup düşünmeden okullarımızda hafif Batı musikisi yarışması açmak gibi hem küçültücü, hem de çocuklarımız için manevî bakımdan yıkıcı işlere girişebilirler. Millî benliğimize yabancılaşmış kişilerin çokluğu ve bunların bir takımının bazı yerlerde kilit noktalarını tutmuş olmaları yüzünden, Türk musikisiyle hiç ilişkisi bulunmayan, Türk kültürü ve Türklükle ilişkisi de pek zorakı, hemen hemen hiç denecek ölçüde az olan radyolar, tüylerimizi ürpertse bile, bulunabilir. Bunlar, acı bir tecelli olarak, parasiyle beslendikleri halka hiçbir şey vermemek, üstelik onları manevî bir boşluk, ruh çıkmazları içine sürüklemek, sadece kendi hasta ruhlarını tatmin gayretlerini, o halkın parasiyle, sürdürülebilirler: Bütün bunlarla birlikte, en anlaşılmasız olan, Millî Eğitim Bakanlığı ilgisinde hiçbir tepki göstermemeleri, Batı piyasa musikisinin bir takım gençlerimizin ülküsü haline gelmelerinin bu hastalıklı davranış karmesine, getirilmesine yardımcı olmaları, hiç olmazsa göz yummalarıdır. Hiçbir öğretmen veya idarecinin de ortaya atılıp bir ses çıkarmamış olması bundan daha az şaşılacak bir şey değildir. Düşündükçe kişinin aklı duruyor, içine acı çöküyor!..